

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

6. évfolyamos tanulók számára

1. forduló

JAVÍTÓKULCS

Össz.pontszám:	59p	
----------------	-----	--

1. Az alábbiakban szócsoportot találsz. Alkoss belőlük egy-egy mondatot valamennyi szó felhasználásával!

Csak a hibátlan helyesírású megoldás fogadható el.

Hibátlan idézet: 1p, szerző: 1p, cím: 1p

A szavak toldalékolhatók, névelővel, kötőszóval elláthatók, sorrendjük megváltoztatható. Ha ismerős mondatot kapsz, írd le, honnan ismered! (Alkotó, cím)

- a) kell, ám, volt, ember, gát, ez
„Ez volt ám az ember, ha kellett a gáton.”
Arany János: Toldi
- b) fal, nekimegy, éj, zúg, bogár
„Zúg az éji bogár, nekimegy a falnak.”
Arany János: Családi kör
- c) bú, tavasz, tél, vígság, vál(ik)
„Tavaszom, vígságom téli búra vált.”
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez

9p	
----	--

2. Egészítsd ki magánhangzókkal az alábbi szólásokat és közmondásokat!

Többe kerül a leves mint a hús.
Két malomba örölnek.
Egyszer volt Budán kutyavásár.
Nyugtával dicsérd a napot!

Soronként 2 pont.

Ha nem lehet eldönteni, a magánhangzó időtartamának jelölését, akkor nem fogadható el. Hibátlan mondat 2 pont, 1-2 hiba a mondatban 1 pont.

8p	
----	--

3. Írd le a felsorolt igék felszólító módjának azt a két alakját, amelyet az „ír” ige alakjai mutatnak!

	írja!	írd!
abbahagy	hagyja abba	hagyd abba
varr	varrja	varrd
eldönt	döntse el	döntsd el
játszik	játssza	játszd

Ha van helyesírási hiba nem adható pont!

8p	
----	--

4. Bontsd fel és írd le helyesen a szókégyót!

Kiengedtecsúszniakezébőlabiliztoszsákmányt.

Ki engedte csúszni a kezéből a biztos zsákmányt.

Megkellettvolnaígérniehogyrövididőnbélülvisszajönnék.

Meg kellett volna ígérnie, hogy rövid időn belül visszajönnék.

Mondatonként 2 pont. Ha helyesírási hibával írja le, akkor 0 pont.

4p	
----	--

5. Mondd másként az alábbi kifejezéseket, és egy közös jelentést fogsz kapni!

Pl.: betűket rajzol – európai szigetlakó nép: ír

- a) mohón eszik – a ház része: **FAL**
- b) ezzel rágunk – kezében tart: **FOG**
- c) valakinek a nyomában jár – küldött, hírnök: **KÖVET**
- d) ollóval vág – fehér kérgű fa: **NYÍR**

4p	
----	--

6. J vagy ly, vagy egyik sem? Egészítsd ki az alábbi mondatok szavait!

Júlia rejtélyen törte a fejét az erkélyen, hiába! Nem találta ki a helyes megfejtést.

4p	
----	--

7. Milyen szabály fűzi össze az alábbi szókapcsolatokat?

álmos János; kicsi Ricsi; lenge Lenke

- a) Fogalmazd meg a szabályt!
A jelzők rímelvek a tulajdonnévvel / keresztnévvel.

Folytasd a sort!

- b) éhes/édes/kérges/ Dénes
- c) léha Réka/Heléna/Béla
- d) tiszta Kriszta

Más rímelő szó is elfogadható.

4p	
----	--

8. Alkoss faneveket a példa alapján!

vad+fa+alma=vadalmafa

szomorú, szelíd, vörös, fenyő, gesztenye, fűz

- a) szomorófűz
- b) szelídgeszténye
- c) vörösfenyő

3p	
----	--

9. Egészítsd ki a mondatokat az *eszik* ige rokonértelmű változataival! Egy szót csak egyszer használhatsz!

A következő szavakat használhatod fel:

étkezik, falatozik, fogyaszt, zabál, lakmározik

Csak könnyű ételeket **fogyasszon** a beteg!

Az aratók a mezőn jóízűen **falatoznak/falatoztak**.

Az oroslán elejtette a vadat, majd kölykeivel együtt **lakmározik/lakmározott**.

Szabó úr nőtlen, vasárnaponként vendéglőben **étkezik**.

Aki mohón eszik, arra azt mondjuk, hogy **zabál**.

Más nem jó, csak a beírt két esetben a múlt idejű alak is elfogadható!

5p	
----	--

**10. Az alábbi szöveg újságból származik. A szövegekörnyezet alapján próbáld meg kitalálni, milyen szavak állhattak az eredeti szövegben a pontok helyén!
(Törekedj arra, hogy stílusba illő, újságcikkekben használatos szavakkal állítsd helyre a szöveget!)**

Néhány év óta a kerékpározás igen nagy **népszerűségnek** örvend. Ez a kicsiny, mozgékony és csendes **jármű/közlekedési eszköz** nem szennyezi a levegőt; a környezetvédőknek valóban nem lehet **okuk** panaszra. Ugyanakkor sokkal gyorsabban lehet **haladni/közlekedni** vele, mint gyalog, és közben **lehetőség** nyílik a táj szépségeinek megcsodálására. Nincs **szükség** arra, hogy hosszú fáradságos **munkával** parkolóhelyet találjunk. Egyúttal a kerékpározás olyan **sport**, amelyet az orvosok előszeretettel ajánlanak a csak keveset **mozgó** városlakóknak. A kerékpározásnak ilyen **előnyei** vannak.

10p	
-----	--